

ОБ'ЄДНАННЯ УЧАСНИКІВ ФІНАНСОВОГО РИНКУ

вулиця Інститутська, 22/7, оф. 6, Київ, 01021

тел. +38 (044) 339-98-93, +38 (067)-855-68-21

№ 8 /2021

від 05.04 2021

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ
УКРАЇНИ

ГЕНЕРАЛЬНА ПРОКУРАТУРА
УКРАЇНИ

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНЕ БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ

НАЦІОНАЛЬНЕ АНТИКОРУПЦІЙНЕ
БЮРО УКРАЇНИ

*Про проект Закону України «Про
Національну комісію з цінних паперів та
бірж» (реєстр. № 4684)*

Об'єднання учасників фінансового ринку (далі – ОУФР), до якого входять 15 об'єднань учасників різних сфер фінансового ринку та 2 об'єднання споживачів* звертається з приводу наступного.

01.02.2021 р. у Верховній Раді України зареєстровано та опубліковано на офіційному веб-порталі законодавчого органу проект Закону про Національну комісію з цінних паперів та бірж (надалі – Комісія) за № 4684 (надалі – проект).

07.04.2021 р. об 11:00 год. заплановано засідання підкомітету з питань ринку капіталів, інших регульованих ринків, цінних паперів та похідних фінансових інструментів (деривативи) Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики для підготовки до розгляду проекту № 4684.

08.04.2021 р. заплановано розгляд проекту на Комітеті для подальшого його подання до Верховної Ради України для прийняття у першому читанні.

Опублікованим проектом, в тому числі, запропоновано наділити Комісію величезною низкою додаткових повноважень, які за своєю правовою природою є слідчими діями та ідентичні правам органів досудового слідства, органів суду і є предметом регулювання кримінально-процесуального законодавства.

Зокрема, нормами проекту Комісії надані права вчиняти такі процесуальні дії: оглядати (окрім випадків, передбачених законом) будівлі, приміщення, території юридичних та фізичних осіб; отримувати від осіб копії документів, що містять інформацію, пов'язану з предметом розслідування; здійснювати копіювання інформації, що зберігається на матеріальних носіях, в інформаційних, телекомунікаційних, інформаційно-телекомунікаційних

системах та має значення для проведення розслідування; накладати попередній арешт на майно, в тому числі фінансові інструменти та грошові кошти у випадках та у порядку, встановленому законом; зупиняти виконання договорів на ринках капіталів та організованих товарних ринках у порядку, передбаченому законом; отримувати від фізичних осіб усні та письмові пояснення з питань, що стосуються предмета розслідування; отримувати від юридичних осіб письмові пояснення з питань, що стосуються предмета розслідування; здійснювати опитування фізичних осіб, у тому числі свідків, експертів, представників учасників ринків капіталів та організованих товарних ринків; залучати до проведення процесуальних дій свідків, експертів, перекладачів тощо (ч. 8 ст. 40 Проекту).

Вказані норми прямо суперечать чинному КПК України, який містить вичерпний перелік органів досудового розслідування, до яких належать: органи Національної поліції; органи безпеки; органи, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства; органи державного бюро розслідувань; Національного антикорупційного бюро України.

Наділення інших органів аналогічними повноваженнями неодмінно призведе до порушення основоположних прав і свобод громадян, встановлених та гарантованих Конституцією України, таких як: право на свободу та особисту недоторканність, на недоторканність житла, на таємницю листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції, на невтручання в його особисте і сімейне життя (ст.ст. 29-32 Конституції України).

Слід зауважити, що Проект не передбачає жодного контролю збоку органів державної влади, зокрема слідчого, дізнавача, прокурора, суду над здійсненням Комісією процесуальних дій під час проведення нею розслідування.

Більш того, рішення таких органів прямо не впливають на прийняття Комісією рішення у справі, яка нею розслідується (ч. 21 ст. 40 проекту).

Окремо необхідно вказати на наділення проектом членів, інших працівників Комісії певним обсягом недоторканності навіть при спричиненні ними шкоди.

Так, ч. 1 ст. 19 проекту звільніє їх від відповідальності при вчиненні діянь добросовісно, відповідно до закону і в межах своїх службових обов'язків.

Також, нормами проекту Комісія наділяється повноваженнями подавати запити та отримувати інформацію, яка становить нотаріальну таємницю та банківську таємницю, яка згідно чинного законодавства може бути надана, наприклад таким органам, як прокуратура, органи, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органи досудового розслідування.

Таким чином, вказаним проектом надається **право вчиняти дії**, ідентичні діям органів, які згідно положень чинного законодавства України належать до інституту досудового розслідування і є предметом регулювання виключно кримінально-процесуального законодавства.

Проект також, «додає роботи» працівникам Національної поліції, розширюючи завдання поліції такими:

- усуває перешкоди в проведенні виїзної інспекції та проведенні процесуальних дій у приміщеннях фізичних та юридичних осіб у ході розслідування уповноваженими Національної комісії з цінних паперів та бірж, зокрема шляхом забезпечення доступу таких уповноважених до приміщень фізичних та юридичних осіб (крім житла фізичної особи) відповідно до вимог Закону України «Про Національну комісію з цінних паперів та бірж»;

- здійснює привід осіб, які без поважних причин не прибули до Національної комісії з цінних паперів та бірж для проведення опитування.

Враховуючи наведені в Проекті новели законодавства, представники фондового ринку занепокоєні можливою появою нового «правоохоронця» в особі Національної комісії з цінних паперів.

З метою недопущення прийняття Закону про Національну комісію з цінних паперів та бірж за № 4684, який в запропонованій редакції порушуватиме положення Основного Закону та інших законодавчих актів держави, просимо надати правову позицію щодо змісту вказаного проекту та прийняти участь в його обговоренні в Комітеті Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики.

*З повагою та сподіванням на плідну співпрацю, від імені 15 об'єднань учасників різних сфер фінансового ринку та 2 об'єднань споживачів**

Черговий координатор ОУФР

В. Волковська

* До складу Об'єднання учасників фінансового ринку (ОУФР) входять: ГО «Асоціація юристів фондового ринку», Асоціація з управління фінансами та інвестиціями, Асоціація «Об'єднання фінансових установ», ГО «ВО споживачів страхових послуг «Страховий захист», Національна асоціація кредитних спілок України, ВПГО «Спілка аудиторів України», Асоціація «Українське об'єднання лізингодавців», Асоціація «Бюро кредитних історій України», ГО «Українська професійна асоціація по захисту інвесторів, кредиторів та страхувальників», Українська асоціація інвестиційного бізнесу, Українська асоціація адміністраторів пенсійних фондів, ВГО «Фінансова грамота України», Асоціація «Страховий бізнес», Національна асоціація Недержавних пенсійних фондів України та Адміністраторів недержавних пенсійних фондів, Українська Асоціація платіжних систем «УАПС», Всеукраїнська спілка аварійних комісарів, Асоціація «Українські Фондові Торгівці».